

A'k de Oldehove niet siën ken, dan foël ik my onwennich

Waarom is de Oldehove nooit afgebouwd?

Docentenhandleiding

Beschrijving opdracht

Het doel van deze les is het leerlingen laten onderzoeken waarom de Oldehove nooit is afgebouwd. De leerlingen worden opgedeeld in groepjes en krijgen verschillende bronnen uitgedeeld. De leerlingen bereiden een kleine presentatie voor aan de hand van hun bronnen. De docent kan met behulp van deze presentaties het begrip multicausaliteit uitleggen.

Tijdvak

Tijd van ontdekkers en hervormers 1500-1600

Kerdoelen

37. De leerling leert een kader van tien tijdvakken te gebruiken om gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen in hun tijd te plaatsen. De leerling leert hierbij over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: tijd van ontdekkers en hervormers (1500–1600);
40. De leerling leert historische bronnen te gebruiken om zich een beeld van een tijdvak te vormen of antwoorden te vinden op vragen, en hij leert daarbij ook de eigen cultuurhistorische omgeving te betrekken.

Kenmerkende aspecten

14. De opkomst van de stedelijke burgerij en de toenemende zelfstandigheid van steden;
21. de Reformatie en de splitsing in de christelijke kerk.

Doelgroep

Niveau: HAVO/VWO
Onderbouw

Tijdsduur

45 minuten

Leeruitkomsten

De leerling kan:

1. Uitleggen wat het begrip multicausaliteit inhoudt en toepassen op de casus: 'Waarom is de Oldehove nooit afgebouwd?'
2. Met ondersteuning van bronnen een oorzaak geven voor het niet afbouwen van de Oldehove.
3. In groepsverband werken aan een opdracht.

Leerlingenmateriaal

Pen en papier
Laptop

Vorbereiding en benodigdheden

- Docentenhandleiding
- Opdrachtenblad Calvinisme
- Opdrachtenblad Fundering
- PowerPoint Oldehove

Beginsituatie leerlingen

Leerlingen op scholen in Leeuwarden zullen naar alle waarschijnlijkheid de Oldehove kennen of er mogelijk zelfs zijn geweest. Zeker leerlingen van buiten Friesland zullen hier geen voorkennis van hebben. Wel kennen ze mogelijk vergelijkbare torens zoals de toren van Pisa. Wanneer deze les binnen de context van tijdvak vijf wordt gegeven hebben de leerlingen kennis van de reformatie. Dit zal niet het geval zijn als het een thematische les betreft. Aardrijkskundige begrippen zoals terpen en droogleggen zijn hoogstwaarschijnlijk niet bekend en moeten worden toegelicht.

Instructie aan leerlingen

Wat? De leerling gaat allereerst in onderwijsleergesprek met de docent m.b.t. de voorbeelden van torens van de PowerPoint. Daarna gaan ze de tekst en bronnen lezen op het toebedeelde opdrachtenblad. Hierbij bekijkt de leerling de bronnen. Vervolgens schrijven ze op wat de belangrijkste informatie is uit de geschreven bronnen. Hierna gaat de leerling de drie belangrijkste argumenten voorbereiden waarom de Oldehove niet is afgebouwd. Deze argumenten zullen enkele groepjes in een kleine presentatie voor de klas presenteren. Hierbij is het belangrijk dat ze de presentatie daadwerkelijk op de gegeven bronnen baseren.

Hoe? De leerling gaat het samenvatten en voorbereiden van de presentatie in groepjes van drie doen. Hierbij moet dus samengewerkt worden. Bij vragen is de docent binnen handbereik om onduidelijkheden op te helderen.

Waarom? De leerling gaat samenwerken om deze vaardigheid te oefenen. Hiernaast kan het de leerling helpen om iets samen te doen bij een mogelijk lastig onderwerp. Verder is er gekozen voor het behandelen van bronnen en het presenteren om het historisch redeneren te bevorderen. De leerling moet zich inleven in de overwegingen van die tijd. Ook zullen zij historisch kennis toe moeten passen.

Uitvoering

5 minuten; De les begint met een instap, zijnde de PowerPoint met een foto van de huidige Oldehove om aan te sluiten bij de huidige leefomgeving. Hierbij worden ook de torens van Pisa en Bedum getoond om de leerlingen benieuwd te maken naar de vraag waarom de toren nooit is afgebouwd. De aandacht van de leerling moet getrokken worden door de waarom vraag: Waarom is de Oldehove nooit afgebouwd? Dat gaan jullie vandaag onderzoeken, is de boodschap.

15 minuten; De leerling gaat individueel het opdrachtenblad lezen. Hierbij moet de leerling de drie belangrijkste argumenten uit de bronnen halen. Vervolgens gaat de leerling met het groepje van drie overleggen of zij allen dezelfde argumenten uit de bronnen hebben gehaald. Vervolgens bereiden ze de overeenkomende argumenten voor om te presenteren.

12,5 minuten; Enkele groepjes presenteren waarom de bronnen op het opdrachtenblad verklaren waarom de Oldehove nooit is afgebouwd.

7,5 minuten; De docent legt uit waarom er verschillende bronnen waren onder de groepjes. Door in de PowerPoint te laten zien welke bronnen beide groepjes tot hun beschikking hebben gekregen. Hierbij wordt uitgelegd wat multicausaliteit inhoudt, door te benadrukken dat de groepjes tot andere argumenten kwamen die beide klopten.

5 minuten; De leerling beoordelen welke argumenten zij het meest doorslaggevend vonden en beantwoorden de vraag of hij in onze tijd nog afgebouwd zou kunnen worden. De docent sluit de les af door te herhalen wat er in de les is gedaan en wat de leerling heeft geleerd.

Deze les is ontwikkeld door

Ard Stuiver, student lerarenopleiding Geschiedenis, NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden, 2024.